

Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych

Przewodnik językowy Język Polski w Rumunii

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych, konwencja przyjęta w ramach Rady Europy, zapewnia ochronę i promowanie m.in. języka polskiego w Rumunii. **Przewodnik językowy** zawiera zbiór postanowień wybranych z Karty, służący wspieraniu języka polskiego w Rumunii.

Zarówno państwo rumuńskie jak i zapisy Karty nie mogą stanowić jedynych źródeł ochrony języka polskiego. Główna odpowiedzialność spoczywa w waszych rękach. Warunkiem przetrwania języka polskiego w Rumunii jest używanie jego wszędzie i na co dzień. Bądźmy szczerzy: język, który ma zastosowanie tylko w środowisku domowym prędzej czy później wymiera.

Nie ograniczajcie się jedynie do posługiwania się językiem polskim w waszych domach: traktujcie zapisy Karty dosłownie i wykorzystujcie możliwości, jakie ona zapewnia, używania języka polskiego w życiu publicznym.

Posługujcie się waszym językiem poza domem.

Cele i zasady

W odniesieniu do języka polskiego na terytoriach, na których ten język jest używany i w zależności od jego sytuacji, Rumunia będzie opierała m.in. swoją politykę, ustawodawstwo i praktykę na następujących celach i zasadach:

- uznaniu języka polskiego za wyraz bogactwa kulturowego;
- poszanowaniu obszaru geograficznego języka polskiego w celu zapewnienia, by istniejące lub nowe podziały administracyjne nie stanowiły przeszkody w promowaniu języka polskiego;
- potrzebie podjęcia zdecydowanego działania dla wspierania języka polskiego;
- ułatwianiu lub zachęcaniu do stosowania języka polskiego w mowie i w piśmie, w życiu publicznym i prywatnym (życie publiczne dotyczy edukacji, organów prawnych i wykonawczych, mediów, kultury, życia społecznego oraz współpracy ekonomicznej i trans granicznej);
- utrzymywaniu i rozwijaniu powiązań, w zakresach objętych niniejszą Kartą, pomiędzy grupami używającymi języka polskiego i innymi grupami w Rumunii, używającymi tego języka lub języka w identycznej lub podobnej formie, a także tworzeniu kontaktów kulturalnych z innymi grupami w Rumunii, używającymi różnych języków;
- zapewnieniu odpowiednich metod i środków nauczania i uczenia się języka polskiego na wszystkich stosownych poziomach (np. w przedszkolach, szkołach podstawowych, średnich, technicznych i zawodowych);
- zapewnieniu udogodnień umożliwiających osobom nie władającym językiem polskim, a żyjącym na obszarze, gdzie jest on używany, jego nauki, jeśli mają takie życzenie;

- wspieraniu studiów i badań nad językiem polskim na uniwersytetach lub w instytucjach równorzędnych;
- promowaniu odpowiednich rodzajów wymiany międzynarodowej, w zakresach objętych niniejszą Kartą, między Państwami, w których język polski jest używany w identycznej lub podobnej formie.

Rumunia zobowiązuje się do wyeliminowania, jeśli dotychczas tego nie uczyniła, każdego nieusprawiedliwionego zróżnicowania, wyłączenia, ograniczenia lub preferencji dotyczącej posługiwania się językiem polskim, której celem jest zniechęcenie do niego lub zagrożenie dla jego zachowania lub rozwoju. Podjęcie specjalnych środków na rzecz języka polskiego, w celu wspierania równości pomiędzy jego użytkownikami a pozostałą częścią populacji lub takich działań, które właściwie uwzględniają szczególną sytuację tego języka, nie uważa się za akt dyskryminacji użytkowników powszechniej używanych języków.

Rumunia zobowiązuje się do promowania, za pomocą odpowiednich środków, wzajemnego zrozumienia pomiędzy wszystkimi grupami językowymi w kraju, w szczególności do szacunku i tolerancji wobec języka polskiego - pośród celów edukacji i szkoleń - a także zachęcania mass mediów, aby dążyły do tego samego celu.

Przy określaniu swojej polityki dotyczącej języka polskiego, Rumunia uwzględni potrzeby i życzenia wyrażane przez grupy posługujące się tym językiem. Zachęca się Rumunię do tworzenia organizacji, jeśli to konieczne, mających na celu doradzenie władzom we wszystkich sprawach dotyczących języka polskiego.

Czy macie pytania?

Legalnie powołane w Rumunii organizacje oraz stowarzyszenia mogą zwracać się o pomoc, w sprawach związanych z zastosowaniem Karty w tym kraju, do Rady Europy. Wszelkie pytania prosimy kierować do:

Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych
Council of Europe
F- 67075 Strasbourg
minlang.secretariat@coe.int

www.coe.int/minlang

Przewodniki językowe są tworzone odrębnie dla każdego języka objętego Europejską Kartą Języków Regionalnych lub Mniejszościowych w celu udostępniania, odnoszących się do niego przepisów zawartych w Karcie. Niniejszy przewodnik nie może zastąpić Karty. Oryginalny zapis przepisów zaakceptowanych przez wszystkie kraje i lista języków regionalnych lub mniejszościowych znajduje się na stronie Rady Europy: <http://conventions.coe.int>. Kolejne Przewodniki językowe znajdują się w fazie przygotowań.